ANA BÖLÜM

YAZIM VE NOKTALAMA

1. Yazım Kuralları

Yazım kuralları, bir dilde sözcüklerin, eklerin, sayıların ve kısaltmaların nasıl yazılacağını belirleyen kurallardır.

1.1 Büyük harfler

Büyük harf, cümle başlangıcında, özel adlarda ve yazım kurallarının belirlediği başka yerlerde kullanılan harf biçimidir.

- Cümleler ve özel adlar büyük harfle başlar.
- Belirli bayram ve kurum adlarında özel ad düzeni korunur.
- Belirli tarihte ay ve gün adları büyük yazılır.
- Kişi, yer, kurum, eser, millet ve dil adlarının özel ad niteliği incelenir. Unvan veya saygı sözü kişi adıyla birlikteyse büyük başlayabilir: Doktor Ece Hanım.
- Yön adları coğrafi yön bildirdiğinde küçük, kültür veya bölge adı olduğunda büyük kullanılabilir: batıya yürüdü; Batı edebiyatı.
- Belirli tarih bildiren gün ve ay adları büyük, genel kullanımlar küçük başlar: 12 Mayıs Salı; her salı, mayıs ayında.
- Eser ve kurum adlarındaki ve, ile, ya da, ki gibi bağlaçlar normal başlık yazımında küçük kalır; tamamı büyük yazılan başlıkta onlar da büyük olur.
- Özel addan türeyen Türkçe, Ankaralı gibi sözcükler büyük başlar. Para birimleri ve özel anlamını yitirerek tür adı olan kelimeler aynı kuralla değerlendirilmez.
- Özel adların başlangıcı büyük harfle yazılır. Kurum adlarının sözcükleri büyük harfle başlar, kurum adına gelen ek kesmeyle ayrılmaz. Şehir adına gelen çekim eki ayrılır. Tarih belirli gün, ay ve yıl bildiriyorsa ay adı büyük yazılır. “Mayısta” ile “8 Mayıs 2026” bağlamları bu bakımdan farklıdır.

ÖRNEK

Cumhuriyet Bayramı törenle kutlandı.

AÇIKLAMA

Bayram adının iki sözcüğü de büyük harfle başlar.

ÖRNEK

Toplantı İzmir'de yapılacak.

AÇIKLAMA

Şehir adı büyük harfle başlar ve hâl eki kesmeyle ayrılır.

ÖRNEK

Yazın Van’a gittik.

AÇIKLAMA

Şehir adı büyük harfle başlar. Ek kesmeyle ayrılır.

ÖRNEK

Dilekçeyi Türk Dil Kurumuna gönderdim.

AÇIKLAMA

Kurum adının sözcükleri büyük harfle başlar. Gelen ek kesmeyle ayrılmaz.

1.2 Sayıların yazımı

Sayıların yazımı, sayıları rakam veya harfle gösterirken sözcüklerin ayrılışı, sıra sayıları ve eklerin yazılışıyla ilgili kuralları kapsar.

- Birden çok sözcükle yazılan sayılar ayrı yazılır.
- Üleştirme sayıları rakamla gösterilmez.
- Birden çok sözcükten oluşan sayı adları ayrı yazılır: iki yüz otuz beş. Çek ve senet gibi belgelerde tutarın bitişik yazılması özel kullanımdır.
- Üleştirme sayıları rakamla değil yazıyla gösterilir: üçer, beşer. 3'er biçimi kullanılmaz.
- Sıra sayısı rakamdan sonra noktayla veya uygun ekle gösterilir: 5. sınıf, 5'inci sınıf. İkisi birden kullanılmaz.
- Ondalık bölüm virgülle, büyük sayıların üçlü basamak grupları noktayla ayrılır: 12,5 ve 1.250.
- Yüzde ve binde işareti ile sayı arasına boşluk konmaz: %25. Sayıya gelen ek okunuşa göre seçilir: 8'de, 5'inci.

ÖRNEK

Otuz beş kişi katıldı.

AÇIKLAMA

İki sayı sözcüğü ayrı yazılır.

ÖRNEK

Öğrencilere ikişer kalem verildi.

AÇIKLAMA

Üleştirme yazıyla gösterilir.

ÖRNEK

Yarışta 4. oldu.

AÇIKLAMA

Rakamın ardından gelen nokta sıra bildirir.

ÖRNEK

Bahçeye yirmi beş fidan dikildi.

AÇIKLAMA

Birden fazla sözcüklü sayı adları ayrı yazılır.

1.3 Tarihlerin yazımı

Tarihlerin yazımı, gün, ay ve yılın belirli bir düzen içinde gösterilmesidir.

- Belirli tarihteki ay ve gün adları büyük harfle başlar.
- Genel kullanımda küçük yazılır.

ÖRNEK

23 Nisan 1920.

AÇIKLAMA
Ay adı belirli tarihin parçasıdır.

ÖRNEK

Her yıl nisan ayında.

AÇIKLAMA
Belirli bir tarih verilmemiştir.

ÖRNEK

Her yıl mayıs ayında buluşuruz.

AÇIKLAMA
Belirli bir tarih bildirmeyen ay adı küçük harfle yazılır.

ÖRNEK

Toplantı 8 Mayıs 2026 günü yapılacak.

AÇIKLAMA
Belirli bir tarih bildiren ay adı büyük harfle başlar.

1.4 De'nin yazımı

Bağlaç olan “de” ayrı yazılır. Bulunma hâli eki -da, -de, -ta, -te ise eklendiği sözcüğe bitişik yazılır.

- Bağlaç olan da/de önceki sözcükten ayrı yazılır; sert ünsüzden sonra bile ta/te olmaz. Özel addan sonra kesmeyle ayrılmaz: Ahmet de geldi.
- Bulunma hâli eki -da/-de/-ta/-te sözcüğe bitişir. Özel ada gelen çekim eki kesmeyle ayrılabilir: Ankara'da.
- Ya da seçeneğinde iki sözcük ayrıdır. Da/de bağlacından sonra yalnız bu bağlaç bulunduğu için virgül konmaz.
- Hâl eki ile bağlaç yan yana gelebilir: Okulda da çalıştım. İlk da yer, ikinci da ekleme bildirir.
- Cümleden çıkarınca bozulmuyor yöntemi ancak yardımcı kontroldür; görev ve anlam ilişkisi esas alınır. Bağlaç çıkarılınca ekleme vurgusu da kaybolur.

EK Mİ, EKLEME Mİ?

Nerede sorusuyla yer ilişkisini dene: okulda. Dahil etme/ekleme varsa bağlaç olabilir: okul da. Ek -ta/-te olabilir; bağlaç olamaz. Kitapta da örneğinde iki da farklı görevdedir. Çıkarma testi tek başına karar verdirmez.

De görevini ayırma

Görev	Yazım ve deneme
Bulunma hâli	Bitişik: evde, sınıfta. -da/-de/-ta/-te olur. Çıkarılırsa kurulan ilişki değişir veya yapı bozulur.
Bağlaç	Ayrı: Ben de geldim. Yalnız da/de biçimleri vardır; ta/te olmaz. Çıkarma denemesinde ekleme anlamı kaybolur; cümle genellikle dil bilgisi bakımından ayakta kalır.
Özel ad	Hâl eki kesmeyle: Ankara’da. Bağlaç ayrı: Ankara da kalabalık.

ÖRNEK

Ben de geleceğim.

AÇIKLAMA
Bağlaç ayrıdır.

ÖRNEK

Sınıfta bekledim.

AÇIKLAMA
Bulunma eki bitişiktir.

ÖRNEK

Evde de iki sözlük var.

AÇIKLAMA
İlk -de bulunma ekidir. İkinci “de” bağlaçtır ve ayrı yazılır.

ÖRNEK

Sınıfta da bu konuyu işledik.

AÇIKLAMA
Ekin sert ünsüzle başlayan biçimi sözcüğe bitişir, bağlaç ayrı kalır.

1.5 Ki'nin yazımı

Bağlaç olan “ki” kural olarak ayrı yazılır. Sıfat yapan ve adın yerini tutan -ki bitişik yazılır.

- Bağlaç ki ayrı yazılır: Duydum ki gelmişsin. Şüphe veya pekiştirme kullanımında da ayrı olabilir: Beni duymadı mı ki?
- Aitlik/sıfat yapan -ki bitişiktir: evdeki, dünkü, akşamki. İsim yerine geçen ilgi zamiri -ki de bitişiktir: benimki, seninki.
- Ek olan -ki çoğunlukla aynı biçimde kalır; dünkü, bugünkü gibi yerleşmiş biçimler ünlü bakımından değişir. Bağlaç olan çünkü ise kalıplaşmış bütündür.
- Sanki, oysaki, mademki, belki, hâlbuki, çünkü ve meğerki kalıplaşmış bitişik yazımlardır. İllaki de yerleşmiş bitişik yazılır; bu liste ki görülen her sözcüğü kapsayan bir üretme kuralı değildir.
- Yeter ki, demek ki, iyi ki, ne var ki, kaldı ki ve eğer ki ayrı yazılır. Kodlama, bu ayrı yazımları değiştirmez.

SOMBAHÇEM

S	sanki
O	oysaki
M	mademki
B	belki
H	hâlbuki
Ç	çünkü
M	meğerki

Kodlamadaki a ve e, söyleyişi kolaylaştıran yardımcı seslerdir. Eğer ki ayrı yazılır. İllaki bitişik yazılır. Yeter ki, iyi ki, demek ki ve ne var ki ayrı yazılır.

Ki görevini ayırma

Görev	Yazım ve örnek
Bağlaç ki	Kural olarak ayrı: Duydum ki gelmişsin. Kalıplaşmış bitişik yazımlar ayrıca öğrenilir.
İlgi zamiri -ki	Bitişik; bir adın yerini tutar: Benim kalemim mavi, seninki kırmızı.
Sıfat yapan -ki	Bitişik; bir adı belirtir: masadaki kitap, yarınki sınav.
Karıştırma	Eğer ki, iyi ki, yeter ki ayrı; sanki ve mademki bitişiktir.

ÖRNEK

Duydum ki gelmiş.

AÇIKLAMA

Bağlaç ayrıdır.

ÖRNEK

Bahçedeki ağaç büyüdü.

AÇIKLAMA

Sıfat yapan ek bitişiktir.

ÖRNEK

Duydum ki yarın sınav var.

AÇIKLAMA

Bağlaç olan “ki” ayrı yazılır.

ÖRNEK

Raftaki kitap benim.

AÇIKLAMA

Sıfat yapan -ki, yer bildiren sözcüğe bitişir.

1.6 Mi'nin yazımı

Soru eki mı, mi, mu, mü önceki sözcükten ayrı yazılır. Kendisinden sonra gelen ekler ona bitişir.

- Soru eki mı/mi/mu/mü önceki sözcükten ayrı, kendisinden sonra gelen kişi ve ek fiil biçimleriyle bitişik yazılır: gelir misin, güzel miydi.
- Biçimi önceki sözcüğün son ünlüsüne göre seçilir: aldı mı, geldi mi, oldu mu, gördü mü.
- Soru hangi ögeye yöneliyorsa ek o ögeden sonra gelebilir: Ece mi geldi, Ece bugün mü geldi, Ece kitabı mı getirdi?
- Soru dışında pekiştirme veya zaman ilişkisi de kurabilir; ayrı yazımı korunur: güzel mi güzel; yağmur yağdı mı yollar ıslanır.
- Gerçek soru bulunmayan zaman ilişkili kullanımın sonuna otomatik soru işareti konmaz. Birleşik fiilin arasına da gelebilir: Vaz mı geçtin?

ÖNCESİ AYRI, SONRAKİ EK BİTİŞİK

Geldin mi, gelir misin, güzel miydi. Önceki sözcüğün son ünlüsüne göre mı/mi/mu/mü seç; kişi ve ek fiil biçimini soru ekine bağla. Zaman ve pekiştirme kullanımında da ayrı yaz: geldi mi sevinir; güzel mi güzel.

Soru sözünün yazımı

Durum	Örnek ve kural
Uyum	Önceki sözcükten ayrı, son ünlüye uygun: mı, mi, mu, mü.
Sonraki ek	Ek, soru sözüne bitişir: geliyor musun, gelecek miyiz?
Kipte yer	Geldin mi? / Geliyor musun? Kişi ekinin yeri çekime göre değişir.
Soru dışı kullanım	Güzel mi güzel bir gün. Yağmur yağdı mı yollar kapanır. Ayrı yazım sürer.

ÖRNEK

Beni gördün mü?

AÇIKLAMA

Soru eki ayrı yazılmıştır.

ÖRNEK

Gelecek misiniz?

AÇIKLAMA

Kişi eki soru ekine bağlanmıştır.

ÖRNEK

Gelecek miydiniz?

AÇIKLAMA

Soru eki önceki sözcükten ayrılır, ek fiil ona eklenir.

ÖRNEK

Sen hazır mısın?

AÇIKLAMA

Soru eki ayrı yazılır, kişi eki ona bitişir.

1.7 Birleşik sözcükler

Birleşik sözcük, birden fazla sözcüğün tek kavramı karşılayacak biçimde birleşmesiyle oluşur. Yazımı kurala göre bitişik veya ayrı olabilir.

- Bitişik veya ayrı yazılış, sözcüğün kuruluşuna ve yerleşmiş yazımına göre belirlenir.
- Yardımcı fiille birleşmede ses değişikliği önemli bir ölçüttür.

ÖRNEK

Sorunu fark ettim.

AÇIKLAMA

Birleşmede ses değişikliği olmadığı için fark etmek ayrı yazılır.

ÖRNEK

Hissetmek bitişik yazılır.

AÇIKLAMA

His ve etmek birleşirken ünsüz ikizleşmesi görülür.

ÖRNEK

Bahçede aslanağzı yetişiyor.

AÇIKLAMA

Bitki adı olarak kullanılan bu birleşik sözcük bitişik yazılır.

ÖRNEK

Fark etmek bazen zaman alır.

AÇIKLAMA

Yardımcı fiille birleşmede ses değişimi olmadığı için sözler ayrı yazılır.

1.8 İkilemelerin yazımı

İkilemeyi oluşturan sözcükler ayrı yazılır; araya gereksiz noktalama işareti konmaz.

- Aynı, yakın veya karşıt sözcükler ve m ile kurulan tekrarlar ayrı yazılır: ağır ağır, eş dost, az çok, kitap mitap.
- Hâl eki veya iyelik ekiyle kurulan tekrarlar da ayrı olabilir: el ele, baş başa, peşi peşine.
- Kalıplaşıp sözlükte ayrı bir birleşik sözcük olmuş biçimler ayrıca değerlendirilir; her tekrar görünüşü aynı yazım kuralına zorlanmaz.

ÖRNEK

Yavaş yavaş yürüdük.

AÇIKLAMA

Aynı sözcüğün tekrarı ayrı yazılır.

ÖRNEK

Eski püskü bir çantası vardı.

AÇIKLAMA

İkilemenin arasına virgül konmaz.

ÖRNEK

Çocuklar el ele tutuştu.

AÇIKLAMA

Hâl ekiyle kurulan ikileme ayrı yazılır.

ÖRNEK

Çantaya kitap mitap doldurdu.

AÇIKLAMA

m ile oluşturulan tekrar ayrı yazılır.

1.9 Pekiştirmeli sözlerin yazımı

Sıfat veya zarf görevindeki birçok pekiştirmeli söz bitişik yazılır.

- İlk hecenin ünsüzle kapatılmasıyla kurulan masmavi, bembeyaz, kapkara gibi sözler bitişiktir.
- Sapsarı ile sarı sarı aynı kuruluş değildir. Güzel mi güzel türü pekiştirmede soru eki ayrı yazılır.
- Çırılçıplak, paramparça gibi ek sesli yerleşmiş pekiştirmeler de bitişik yazılır.

ÖRNEK

Gökyüzü masmaviydi.

AÇIKLAMA

Pekiştirme sözcükle bitişiktir.

ÖRNEK

Bembeyaz bir örtü serdi.

AÇIKLAMA

beyaz sıfatı pekiştirilmiştir.

ÖRNEK

Oda tertemiz olmuş.

AÇIKLAMA

Pekiştirilmiş biçim bitişik yazılır.

ÖRNEK

Çocuk güzel mi güzel bir resim yaptı.

AÇIKLAMA

Bu pekiştirmede mi ayrı yazılır.

1.10 İle ve ek fiilin yazımı

İle ve idi, imiş, ise biçimleri ayrı yazılabildiği gibi uygun ses değişimleriyle önceki söze bitişebilir.

- Ünlüyle biten sözde ile ekleşince i düşer, y gelir: araba ile > arabayla. Ünsüzden sonra kalem ile > kalemle olur.
- Ek fiilin i sesi bitişmede düşer; ünlüden sonra y bulunabilir: güzel idi > güzeldi; hasta idi > hastaydı.
- Ek fiili isim veya yardımcı fiille kurulan birleşik fiilden ayırınız: öğretmendi ek fiil, yardım etti birleşik fiildir.

ÖRNEK

Arabayla okula gittik.

AÇIKLAMA

Araba ile ekleşerek arabayla olmuştur.

ÖRNEK

O gün çok hastaydı.

AÇIKLAMA

Hasta idi bitişmiş, y yardımcı sesi kullanılmıştır.

ÖRNEK

Dün hava güzeldi.

AÇIKLAMA

Güzel idi biçiminin bitişik yazımıdır.

ÖRNEK

Hazırsa hemen başlayalım.

AÇIKLAMA

Hazır ise sözünün bitişik biçimidir.

1.11 Kısaltmalar

Kısaltma, bir sözcük veya söz grubunun bir ya da birkaç harfle daha kısa gösterilmesidir.

- Harf kısaltmalarına gelen ekler okunuşa göre yazılır ve kesmeyle ayrılır.
- Ölçü birimi kısaltmaları genellikle noktasızdır.
- Büyük harfli kuruluş kısaltmaları genellikle noktasızdır: TDK, TBMM. Gelenekleşmiş T.C. ve T. gibi özel kullanımlar ayrıca öğrenilir.
- Büyük harfli kısaltmanın eki okunuşa göre seçilir: TDK'nin, TBMM'ye. Sözcük gibi okunan kısaltmada sözcük okunuşu esas alınır: NATO'ya.
- Küçük harfli birim simgelerinde kelimenin okunuşu esas alınır: cm'yi. Sayı ile birim arasında boşluk bırakılır: 5 kg.
- Sonunda nokta bulunan kısaltmalara ek kesmeyle bağlanmaz: vb.leri. Ayrı bir cümle sonu noktası gerekmez.

ÖRNEK

TDK'ye bir soru gönderdik.

AÇIKLAMA

Ek, kısaltmanın son harfinin okunuşuna göre seçilir.

ÖRNEK

TRT'de yayımlandı.

AÇIKLAMA

Büyük harfli harf kısaltmasına ek son harfin okunuşuna göre getirilir.

ÖRNEK

Kutuda 5 kg un vardı.

AÇIKLAMA

Kilogramın kısaltmasında nokta kullanılmaz.

ÖRNEK

Toplantı TBMM'de yapıldı.

AÇIKLAMA

Büyük harfli kısaltmaya gelen ek, harflerin okunuşuna göre yazılır.

1.12 Sık karıştırılan yazımlar

Yaygın söyleyiş, doğru yazılışın ölçütü değildir.

- Tereddütte sözlüğe başvurulur.

ÖRNEK

Birçok öğrenci geldi.

AÇIKLAMA

Birçok bitişik, bir şey ayrı yazılır.

ÖRNEK

Her şey hazırdı.

AÇIKLAMA

Her şey ayrı yazılır. Burada şey ayrı bir sözcüktür.

ÖRNEK

Birçok öğrenci katıldı.

AÇIKLAMA

Belirsizlik bildiren "birçok" bitişik yazılır.

ÖRNEK

Bahçede aslanağzı yetişiyor.

AÇIKLAMA

Bitki adı olarak kullanılan bu birleşik sözcük bitişik yazılır.

1.13 Düzeltme işareti ve sık kullanılan sözler

Düzeltme işareti bazı sözcüklerde anlam veya söyleyiş farkını göstermeye yarar; her uzun duyulan ünlüye eklenmez.

- Hala-hâlâ, kar-kâr, adet-âdet gibi çiftlerde yazım anlam ayrımına katılır.
- Millî ve resmî gibi sözlerdeki işaret, ekin yerleşmiş yazımının parçasıdır.
- Her şey, bir şey, hiçbir şey; pek çok, birçok, birkaç, hiçbir ve herhangi bir örnekleri kendi yazımlarıyla öğrenilir. Tek bir bitişiklik sezgisi uygulanmaz.

ÖRNEK

Halam hâlâ aynı evde yaşıyor.

AÇIKLAMA

Hala akraba adı, hâlâ henüz anlamındadır.

ÖRNEK

Bu satıştan kâr ettik.

AÇIKLAMA

Kazanç anlamındaki sözcük düzeltme işaretiyle yazılır.

ÖRNEK

Her şey zamanında hazırdı.

AÇIKLAMA

Şey sözcüğü ayrı yazılır.

ÖRNEK

Birkaç kişi pek çok soru sordu.

AÇIKLAMA

Birkaç bitişik, pek çok ayrı yazılır.

1.14 Satır sonu ve hecelere ayırma

Türkçe sözcükler satır sonunda hece sınırlarından bölünür; satırın sonunda kısa çizgi kullanılır.

- Tek bir ünlüden oluşan heceyi satır sonunda veya satır başında tek başına bırakmaktan kaçınılır.
- İki ünlü arasındaki tek ünsüz sonraki heceye katılır; art arda ünsüzlerde hece yapısı gözetilir.
- Birleşik sözcük hecelenirken yazılan bütünün hece yapısı esas alınır: il-ko-kul. Köken unsurlarının sınırı her zaman hece sınırı değildir.

ÖRNEK

Öğretmen: öğ-ret-men.

AÇIKLAMA

Sözcük üç hecedir; hece sınırları kısa çizgiyle gösterilmiştir.

ÖRNEK

Okullar: o-kul-lar.

AÇIKLAMA

Heceler böyle ayrılır; ilk o hecesi tek başına satır sonunda bırakılmaz.

ÖRNEK

İlkokul: il-ko-kul.

AÇIKLAMA

Birleşik sözcüğün yazılı bütünündeki hece sınırları esas alınmıştır.

ÖRNEK

Başöğretmen: ba-şöğ-ret-men.

AÇIKLAMA

Heceleme, birleşen sözcüklerin ayrı ayrı köken sınırlarından farklı olabilir.

Karıştırılan kavramlar

Özel adın eki ile kurum adının eki

Kişi ve yer adlarına gelen belirli çekim ekleri kesmeyle ayrılır.

- Kurum ve kuruluş adlarına gelen ekler ise ayrılmaz.
- Özel adlara getirilen yapım ve çokluk ekleri ile bunlardan sonraki ekler de genel olarak kesmeyle ayrılmaz.

ÖRNEK

Ankara'ya gittim. Türk Dil Kurumuna yazdım.

AÇIKLAMA

Yer adına gelen yönelme eki kesmeyle ayrılmıştır. Kurum adının eki ayrılmamıştır. İki örnekte yalnız özel ad olma özelliğine bakmak yeterli değildir.

ÖRNEK

Ankara Üniversitesinde ders verdi.

AÇIKLAMA

Kurum adının tamamına gelen bulunma eki kesmeyle ayrılmaz. “Ankara’da” yazımında ise şehir adı kesmeyle ayrılır.

ÖRNEK

Yazın Van’a gittik.

AÇIKLAMA

Şehir adı büyük harfle başlar. Ek kesmeyle ayrılır.

ÖRNEK

Dilekçeyi Türk Dil Kurumuna gönderdim.

AÇIKLAMA

Kurum adının sözcükleri büyük harfle başlar. Gelen ek kesmeyle ayrılmaz.

Ki'nin üç görevini ayırma

Bağlaç ki ayrı yazılır.

- Sıfat yapan -ki bir adın önünde onu belirtir.
- İlgi zamiri -ki ise söylenmeyen bir adın yerini tutar.
- Ek olan iki görev de bitişik yazılır; aynı yazım aynı tür demek değildir.
- Ki üç görevde sık karışır. “Duydum ki” bağlaç, “evdeki çocuk” sıfat yapan ek, “seninki” ilgi zamiridir. Bağlaç ki genel olarak ayrı yazılır. “Belki, çünkü, sanki” gibi kalıplaşmış biçimler ayrıca öğrenilir.

ÖRNEK

Evdeki kitap yeni, benimki eski.

AÇIKLAMA

Evdeki, kitap adını belirten sıfat görevli yapıdır. Benimki sözündeki -ki ise kitap adının yerini tutar. “Duydum ki gelmiş.” cümlesinde ki bağlaçtır ve ayrıdır.

ÖRNEK

Benim şapkam ıslandı, seninki kuru.

AÇIKLAMA

İlgi zamiri -ki adın yerini tutar ve bitişik yazılır. “Duydum ki” sözünde bağlaç ayrıdır.

ÖRNEK

Duydum ki yarın sınav var.

AÇIKLAMA

Bağlaç olan “ki” ayrı yazılır.

ÖRNEK

Raftaki kitap benim.

AÇIKLAMA

Sıfat yapan -ki, yer bildiren sözcüğe bitişir.

Yazımda görevi belirleme

De, ki ve mi sesçe kısa olduğu için tek kurala indirgenmemelidir.

- Bağlaç olan söz ile ek olan biçim farklıdır.
- Özel adlara gelen eklerde de ekin türü ve adın kurum adı olup olmaması önem taşır.
- Kısaltmalarda ekin ünlüsü okunuşa göre seçilir.
- Birleşik sözcüğün yazımı yalnız iki sözcükten oluşmasına göre belirlenmez. Ses değişimi, anlam değişimi ve yerleşik kurallar incelenir. “Fark etmek” ayrı, “hissetmek” bitişiktir. İkilemeler ayrı yazılır. Birden fazla sözcüklü sayı adları ayrı, sayıya gelen ek kesmeyle yazılır. Kısaltmaya gelen ek harflerin veya kısaltmanın okunuşuna göre seçilir.

ÖRNEK

Ben de evdeki kitabı aldım. Sen de alacak mısın?

AÇIKLAMA

Ben de ve sen de sözlerindeki de bağlaçtır, ayrıdır. Evdeki sözcüğünde bulunma eki ve sıfat yapan -ki bitişiktir. Mı soru eki ayrı, -sın kişi eki ona bitişik yazılır.

ÖRNEK

Evde de iki sözlük var.

AÇIKLAMA

İlk -de bulunma ekidir. İkinci “de” bağlaçtır ve ayrı yazılır.

ÖRNEK

Sınıfta da bu konuyu işledik.

AÇIKLAMA

Ekin sert ünsüzle başlayan biçimi sözcüğe bitişir, bağlaç ayrı kalır.

ÖRNEK

Duydum ki yarın sınav var.

AÇIKLAMA

Bağlaç olan “ki” ayrı yazılır.

Bağlaç ve ek yan yana geldiğinde

De veya da iki ayrı görevle art arda kullanılabilir.

- İkisinin yazımını birlikte görmek için önce bulunulan yeri, sonra ek bilgi anlamını ayırın.

ÖRNEK

Çocuklar bahçede de oynadı.

AÇIKLAMA

İlk -de yer bildiren bulunma ekidir. İkinci de, başka bir yerin yanı sıra bahçede de oynandığını bildiren bağlaçtır.

ÖRNEK

Kitapta da aynı soru var.

AÇIKLAMA

Bulunma eki sert ünsüzden sonra -ta olur. Ayrı yazılan da bağlacı sertleşmez. “Kitap ta” biçimi bu anlamı doğru vermez.

ÖRNEK

Evde de iki sözlük var.

AÇIKLAMA

İlk -de bulunma ekidir. İkinci “de” bağlaçtır ve ayrı yazılır.

ÖRNEK

Sınıfta da bu konuyu işledik.

AÇIKLAMA

Ekin sert ünsüzle başlayan biçimi sözcüğe bitişir, bağlaç ayrı kalır.

Ayırt etme ve kontrol

• Ek veya bağlaca, harf biçiminden önce görevine göre karar verin. Bulunma ekiyle bağlaç de, ilgi zamiriyle bağlaç ki aynı görevde değildir.

• Şüpheli yazımı tek bir sezgiyle kesinleştirmeyin. Kısaltma, birleşik sözcük ve özel ad eklerinde ilgili yazım kuralını ve gerektiğinde güncel sözlüğü kontrol edin.

PÜF NOKTASI

Her kısa sözü ayrı yazmak da her eki bitiştirmek de çözüm değildir. Önce görevini adlandırıp sonra yazım kuralını uygulayınız.

DİKKAT

Bu başlıktaki kurallar, Türk Dil Kurumunun Yazım Kılavuzu esas alınarak özetlenmiştir. Kuralı örneğe uygulayınız; yalnız ezberlenmiş bir sözcüğe bağlı kalmayınız.